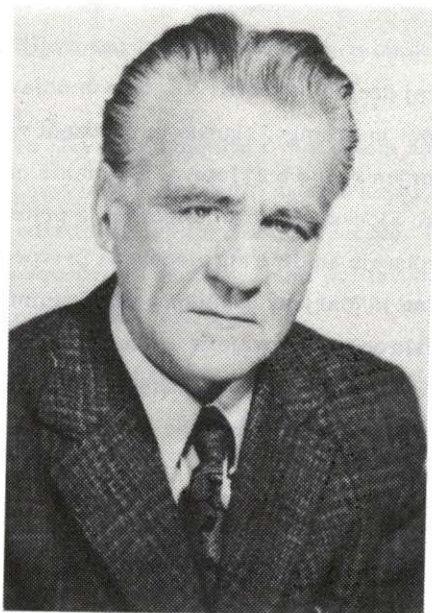

Mnogo nas je znancev in prijateljev, ki nas je 11. decembra 1980 pretresla novica o mnogo prerani izgubi našega dragega Marjana. Med njimi smo tudi mi, njegovi sodelavci v Geografskem društvu Slovenije in v pedagoško znanstveni enoti za geografijo pri filozofski fakulteti v Ljubljani. Dovolite mi, da ob slovesu spregovorim v njihovem imenu nekaj besed o rednem profesorju Filozofske fakultete dr. Marjanu Žagarju (1920 - 1980) kot o nepogrešljivem strokovnjaku in kot nepozabnem kolegu.

Pokojnega Marjana je v geografske vrste pripeljalo zanimanje za rodni kraj in za domačo pokrajino. Serija njegovih geografskih razprav se začneja z geografsko monografijo rojstnega Šentjurja, objavljeno v l. 1956. Nato se vrstijo članki in razprave o sosednjem Kozjanskem in Savinjskem. Regionalnogeografske raziskave dosežejo svoj vrh v disertaciji o pokrajini, ki jo je prehodil v najtežjih dneh naše zgodovine kot aktivist in borec NOB, o Kozjanskem. Regionalnih študij ni opustil tudi kasneje, ko so njegovo pozornost pritegnile druge panoge geografije. O tem pričajo študije o krajih od Štajerske do Primorske. Njegovo poznavanje domačih krajev je rodilo tudi bogat opis šentjurške občine in njenih krajev, objavljen v tretji knjigi Krajevnega

leksikona Slovenije. Vključil se je tudi v delo Geografskega inštituta univerze in Inštituta za geografijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kjer je sodeloval pri proučevanju kvartarnih sedimentov in poplavnih področij na Slovenskem.

Ko je naš oddelek za geografijo v petdesetih letih razširjal svoje področje, je pokojnik l. 1961, to je tri leta po izvolitvi za asistenta, prevzel predavanja iz geografije turizma, kasneje tudi iz geografije prometa. Za geografijo turizma je res lahko našel nekaj zbranega gradiva, ki je čakalo, da ga znanstveno sistematično oblikujejo. Toda pri geografiji prometa je moral zaora ti ledino skoraj docela na novo. V njegovih objavah se skraja javljata obe tematiki, turizem in promet, skupno in povezani v regionalne analize. Kasneje pa se je Marjan vedno bolj loteval sistematičnih analiz vsake posebej, in to v okviru Slovenije. Za dnja leta ga je pritegoval zlasti promet. Tu ne moremo podrobneje analizirati njegovega prispevka znanosti. Zaključimo naj samo, da se je Marjan, kljub mnogim drugim nalogam, razvil v dveh desetletjih v vidnega strokovnjaka za turizem in v najvidnejšega raziskovalca geografije prometa na Slovenskem. S svojimi nastopi na zveznih geografskih zborovanjih in predavanjih po Jugoslaviji si je pridobil ugled v državi in tudi v tujini.

Z Marjanovo smrtjo je nastala prav taka vrzel tudi v metodiki geografskega pouka, to toliko bolj, ker smo skoraj točno pred dvema letoma (10. decembra 1978) izgubili še enega metodika, prof. dr. Jakoba Medveda. Kot šolnik s prakso v srednji šoli je Marjan že pred desetletjem in pol prevzel predavanja iz metodike na višji stopnji geografskega izobraževanja na univerzi. Ko danes govorimo o Marjanu kot pedagogu, se spomnimo na stotine slovenskih geografov, ki jim je prof. dr. Marjan Žagar z njemu živo in plastično besedo predaval geografijo razvitih dežel in posređoval pedagoške in metodične izkušnje.

Zadnji dve leti je Marjan vodil tudi našo katedro za metodiko in z njo vred prevzel nevhvaležno skrb za učne programe geografije v usmerjenem šolstvu,

pa tudi mentorstvo pri podiplomskem študiju iz metodike geografskega pouka.

Kmalu se je vključil tudi v novo nastalo gibanje z značilnim naslovom Znanost mladini. Bil je eden od ustanoviteljev slovenske organizacije in po l. 1969 njen dolgoletni predsednik. Od l. 1974 je bil predsednik zvezne organizacije Znanost mladini in od l. 1976 predsednik UNESCO-vega odbora za popularizacijo znanosti in razvoj zunajšolskih znanstvenih aktivnosti (ICC). Najvišje možno slovensko priznanje za pedagoško delo, nagrada Staneta Žagarja, ki jo je pokojnik dobil pred letom dni, je zaslužen potrdilo njegovih prizadevanj.

Geografsko društvo Slovenije izgublja z Marjanom svojega ožjega sodelavca, dolgoletnega člana upravnega odbora, nekdanjega podpredsednika glavnega odbora in predsednika ljubljanske podružnice. Pomagal je pri organizaciji republiških zborovanj, vodilno zlasti pri izvedbi 9. zborovanja v Rogški Slatini, ki mu je uredil tudi zbornik.

Čeprav vemo, da je smrt nerazdružljivo povezana z življenjem, čeprav smo že dolgo vedeli za značaj njegove okrutne bolezni, le poča si dojemamo bolečo izgubo ob njegovem odhodu. S sabo v grob odnaša mnoge delovne načrte, ki mu jih zahrbtna bolezen ni sesula do zadnjega dne življenja, in na tisoče naših skupnih drobnih spominov na uspehe in neuspehe dela, ki mu je posvetil svoje moči v najlepših življenjskih letih.

Globoko pretreseni izražamo našo globoko sožalje njegovi družini, svojcem, prijateljem in znancem. Z njimi bomo ohranili lep spomin na nepozabno in enkratno osebnost, ki je vpisala svoje ime v zgodovino slovenske geografije.

Ivan Gams